

Beantwoording openstaande vragen nota sociaal domein

22 september 2020

Op 16 september vond de verkenning in de raad over de nota sociaal domein plaats. Een deel van de technische en politieke vragen kon op dat moment niet beantwoord worden. Bij deze de schriftelijke beantwoording.

A. Technische vragen

Partij	Vraag	Antwoord
CU	nav vraag 7 CU. Het antwoord is dat de gemeente niet over deze gegevens beschikt. Waar is de conclusie in de nota op p. 21 op gebaseerd als er geen cijfers zijn?	- De accountmanagers van het Werkgeversservicepunt, die de contacten met werkgevers hebben. Zij ontvangen signalen: - dat werkgevers niet altijd voldoende op de hoogte zijn van alle regelingen; - dat de complexiteit van de regelingen een drempel is om werkzoekenden met een beperking aan te nemen. - Landelijke periodieke onderzoeken uitgevoerd door het Ministerie van SZW. Deze worden uitgevoerd met als doel inzicht te krijgen in de resultaten van de inspanningen van de arbeidsmarktregio's om arbeidsbeperkten aan het werk te helpen en de belemmeringen. Overigens heeft de gemeente Gouda wel degelijk inzicht in het aantal gerealiseerde garantiebanen en het aantal kandidaten in het doelgroepenregister. Op basis van een taakstelling monitort de arbeidsmarktregio de resultaten per half jaar.
GL	Nav vr 10. Bij GL bestaat de indruk dat het aantal gezinnen met meervoudige problematiek toeneemt? Zijn daar cijfers over?	Nee, wij kunnen deze indruk niet staven met gegevens. Er bestaat op dit moment geen eenduidige definitie van meervoudige problematiek. Gegevens hierover combineren is vanwege de vergelijkbaarheid van data en de privacy aspecten ingewikkeld.
GL	Op de vraag hoe vaak artikel 16 uit de participatiewet is toegepast is geantwoord 'niet'. We kennen allemaal schrijnende gevallen. Welke duiding moeten we hier aan geven?	Ook het college kent schrijnende gevallen en levert in die gevallen het maatwerk dat noodzakelijk is. Dit maatwerk wordt gebaseerd op de algemene opdracht aan het college in artikel 18, lid 1 en 12 van de Participatiewet. Dit artikel geeft het college de mogelijkheid om waar nodig de wettelijke norm naar boven of naar beneden bij te stellen op grond van individuele omstandigheden. Voor het individualiseren en maatwerk toepassen wordt geen gebruik gemaakt van de grondslag in artikel 16 Pw. Juridisch is gebruik van dit artikel sterk ingeperkt en alleen bruikbaar bij 'zeer dringende redenen', d.w.z. als de situatie van levensbedreigende aard is of blijvend ernstig letsel of invaliditeit tot gevolg kan hebben.
SP/ PvdD	Is er een evaluatie van het Taalakkoord geweest en wat waren de resultaten? Het Taalakkoord is verstreken, wat is er sindsdien gedaan?	Het Taalakkoord is niet formeel geëvalueerd. In het Taalakkoord zijn diverse acties afgesproken waarvan het merendeel is uitgevoerd en het Taalhuis is inmiddels een bekend punt in de stad. In 2019 heeft het Taalhuis 162 intakes verzorgd, waarbij alle deelnemers zijn doorgestroomd naar een traject. Na de start zijn ook nieuwe partners bij het Taalakkoord aangesloten, waaronder de woningcorporaties. Andere belangrijke prestaties hebben vooral betrekking op het verbeteren van het netwerk en de kennis die maatschappelijke organisaties hebben over het herkennen van laaggeletterdheid en hun cliënten te ondersteunen naar het Taalhuis. In 2019 zijn ruim 400 deelnemers meer bereikt dan in 2018 en inmiddels bereiken we ook NT1-ers. De rijksbijdrage 2019 is volledig benut. Het Rijk heeft met de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt over een nieuw programma 'Tel mee met Taal 2'. Deze zomer

		heeft de VNG de bestuurlijke afspraken over het programma eenzijdig opgezegd waardoor enige onzekerheid is ontstaan over de beschikbare middelen. Dit verklaart waarom het Taalakkoord Gouda in 2020 niet is vernieuwd. De ontwikkeling van een regionaal plan voor de aanpak van laaggeletterdheid is onlangs gestart.
	Ontbrekende bijlage	Bij de beantwoording van de technische vragen was per abuis de bijlage met het Eevaa-rapport niet bijgevoegd. Bij deze alsnog.

B. Politieke vragen

Partij	Vraag	Antwoord
D66	Reductie aantal langdurig bijstandsgerechtigden. Moet dit bijgesteld worden. Is de doelstelling nog haalbaar?	Nee. Deze doelstelling is nog steeds haalbaar.
Gopo	Schuldhelpverlening; dit thema lijkt onderbelicht in deze nota.	Het thema is niet zozeer onderbelicht maar het college zet het beleid zoals afgelopen jaren is ingezet voort. Kern van dit beleid is een laagdrempelige toegang waar iedere inwoner uit Gouda met vragen terecht kan zonder voorafgaande screening en dat samen met partners wordt gewerkt aan een sluitende aanpak voor hulp bij schulden. Ook wordt stevig ingezet op het verbeteren van bekendheid onder inwoners. Verdere intensivering is met het oog op de noodzakelijke bezuinigingen niet mogelijk en deze overweging is reeds toegelicht in de beantwoording van eerdere raadsragen.
SGP	Overgang uitkering naar werk: in de nota staat dat de gemeente zich in zet om dat te stoomlijnen; hoe zet de gemeente zich in?	Via uitvoerend beleid, zoals heldere regels over inkomstenverrekening en terugvordering. En in de dienstverlening via aanpassing van werkprocessen en de service. Zoals het eenvoudiger maken van opgeven en verwerken van variabele inkomsten en versnellen van de aanvraagprocedure van de uitkering levensonderhoud; voor cliënten inzichtelijk maken van hun eigen uitkeringsbedragen en toeslagen in MijnInkomen; voorlichting aan cliënten die parttime gaan werken over hoe variabele inkomsten verrekend worden met de uitkering en hulp bieden bij inzicht krijgen in de hoogte van het belastbaar inkomen.
SGP	Kunnen we meer onderbouwing krijgen bij concrete maatregelen die bij gaan dragen aan het terugbrengen van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.	De maatregelen zijn opgenomen in de 'Informatiememo keuzevraagstukken ombuigingen d.d. 1 sept. 2020, pag.7, programma 4'. Zie bijlage 1 voor de betreffende passage.
Diverse partijen	Welke indicatoren kunnen aan deze nota gekoppeld worden?	Na de vaststelling van de nota en daarmee de inhoudelijke ambities zal samen met de raad een vertaling gemaakt worden naar concrete indicatoren. Zie de toelichting over het proces en een aantal voorbeeld indicatoren in bijlage 2.
Gopo	Het sociaal team schakelt af naar basiszorg. Echter, in de aanpak gezonde Wijk (een nieuw initiatief) krijgen zij wel een rol. Dit lijkt haaks te staan op afschakelen naar basiszorg. Graag ontvang ik nog een antwoord op de vraag wat de extra taak inhoudt en of de afschaling naar basiszorg hierdoor beïnvloedt wordt.	De kern van het werk van het sociaal team is het verlenen van basishulp door de sociaal werkers en verbinding met de wijk(initiatieven), wijkbewoners en vrijwilligers (organisaties) door de sociaal makelaars (op collectief niveau) en de sociaal werkers (op individueel niveau). De veronderstelling in uw vraag dat het sociaal team afschakelt naar basiszorg klopt niet, zij verlenen juist basishulp. Vanuit deze taken en vanuit de benadering van positieve gezondheid past het dat het sociaal team partner is bij de Gezonde Wijk.

Bijlage 1 Maatregelen jeugdhulp

Uit: Informatiememo keuzevraagstukken ombuigingen d.d. 1 sept. 2020, pag.7, programma 4

Zoals eerder benoemd is er een forse toename zichtbaar in de uitgaven voor jeugdhulp en Wmo. Voor het college is dit aanleiding geweest om de sturing en ombuigingsmogelijkheden binnen het sociaal domein tegen het licht te houden. Het college kiest ervoor om de grootste ombuiging binnen het sociaal domein te plaatsen, aangezien daar ook de tekorten vandaan komen.

Hierbij is naast bezuinigen vooral ook uitvoerig bezien hoe de kern van de oorzaak aangepakt kan worden. Dit betreffen grotendeels open-einde regelingen waar de gemeente aan de slag moet om de ontwikkeling te keren. De raad is hier op verschillende momenten uitvoerig in meegenomen. De complexiteit van het jeugdstelsel maakt het niet mogelijk om hier op eenvoudige wijze bezuinigingen te realiseren. Bovendien laten de laatste jaren grote fluctuaties zien in de ontwikkelingen en zijn er geen betrouwbare prognoses. Wel ziet het college wel degelijk mogelijkheden om tot stevigere sturing te komen en vraagt dit om meerjarige inspanningen.

Daarom is – ten aanzien van de jeugdbudgetten – gekozen voor het formuleren van richtinggevende doelstellingen op het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening en op de gemiddelde kosten per cliënt. Aanneمة bij deze reeks is het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp (nu 1 op 7) terug te brengen naar 1 op 8. Daarnaast is hier uitgegaan van het ‘keren’ van de stijging van de gemiddelde zorgzwaarte per jeugdige. Hiermee wordt gekozen om een continue proces te organiseren waarbij gestuurd wordt op de kosten én op de beschikbaarheid van hulp voor wie dat echt nodig is.

Om de geformuleerde doelstellingen te behalen stelt het college voor onder meer de volgende maatregelen te nemen:

- in de toegang: aanscherpen indicatiestelling, juridisch kader aanscherpen, herindicering bij aanbieders, samenwerking en afspraken met autonome verwijzers.
- bij aanbieders: aanscherpen contractmanagement, inzet van maximale zorgaandelen, sturen op het zorglandschap als geheel.
- in de keten; samenwerking met aanbieders, verwijzers, onderwijs en cliëntenorganisaties om te bezien waar gezamenlijk keuzes gemaakt kunnen worden om de toenemende vraag naar ondersteuning te keren.

Mogelijk leiden deze maatregelen tot nadere politieke keuzes. Waar wenselijk en noodzakelijk zullen deze keuzes ook in een later stadium weer worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Verder stelt het college voor om waar mogelijk te kijken naar het omzetten van individuele begeleiding (zonder indicatie) naar groepsbegeleiding en een inkooprelatie om te buigen naar een subsidierelatie voor dagbesteding. Met dit laatste kiest het college voor een stop op de open-einde regeling. Dit dwingt aanbieders om selectief te zijn voor wie het echt nodig hebben.

Omdat het inkoop en contractmanagement op regionaal niveau is georganiseerd zal voor het realiseren van de doelstellingen gezocht moeten worden naar regionale overeenstemming over de te varen koers. Dit proces heeft het college reeds ingezet.

Bijlage 2 Indicatoren sociaal domein

Proces

In hoofdstuk 5 van de nota Sociaal Domein wordt ingegaan op monitoring en sturing. In de nota is op pagina 41 een schema opgenomen met de momenten waarop de raad informatie van het college ontvangt en het soort informatie. Verdere uitwerking naar concrete prestatie-indicatoren en een overzicht van gebruikscijfers wordt in de komende periode ontwikkeld.

Voorzien was een bijeenkomst met de raad over sturingsmogelijkheden en monitoring van de doelstellingen. Vanwege de COVID-19 maatregelen is deze bijeenkomst niet doorgaan. Het voornemen is om na vaststelling van de nota alsnog het gesprek met de raad te voeren. Met de griffie wordt gezocht naar een passend moment. Op basis daarvan kan het college tot een uitwerking komen, die aansluit bij de wensen van de raad. Met als doel de raad periodiek via een overzichtelijke, kernachtige rapportage

gelijktijdig met de planning & control cyclus te informeren over de maatschappelijke effecten van het beleid in het sociaal domein. Daarnaast blijft de raad vier maal per jaar de Nieuwsbrief Sociaal Domein ontvangen. Deze was niet in het overzicht opgenomen, hieronder is deze wel aan het overzicht toegevoegd.

Het gesprek met de raad heeft tot doel om met elkaar in gesprek te gaan over doelstellingen, de prestatie-indicatoren en gebruikscijfers die opgenomen gaan worden in de notitie 'sturen op het sociaal domein'. Ter voorbereiding ontvangt u te zijner tijd een concept format van deze notitie met een uitgewerkt voorstel voor gebruikscijfers en prestatie-indicatoren. Op basis daarvan kunt u aangeven of die informatie aansluit bij uw wensen.

Overzicht van de verschillende momenten en de informatievoorziening

	Beleidsdoelen	Opgaven nota	Verantwoordings-informatie	Informatie voorziening
Wat	- Beeld van realisatie maatschappelijke doelen en ambities - Ontwikkelingen en trends in Gouda	Voortgangsrapportage realisatie opgaven (veelal kwalitatief)	- Gebruikscijfers - Trends en ontwikkelingen - Financieel (realisatie, prognose, risico's) - Koers / advies sturing	Landelijke / regionale / lokale onderzoeken en rapporten met duiding Tussentijdse mijlpalen over realisatie opgaven Actuele nieuwsfeiten
Vorm	Tussenrapportage nota sociaal domein	In of als bijlage bij de P&C stukken	Notitie sturen op het sociaal domein	Nieuwsbrief sociaal domein
Wanneer	- Begin 2022 - Iedere 2 jaar	- Fasering opgaven in programmabegroting - Voortgang bij P&C momenten	Ijkmomenten	Elk kwartaal
Rol Raad	Kaderstellend: is bijsturing nodig op de vastgestelde doelen, kaders of opgaven	Controlerend: voortgang realisatie van vastgestelde opgaven	- Controlerend: college legt verantwoording af - Kaderstellend: indien sturing tot wijziging van doelen, kaders of opgaven leidt, dan wel consequenties heeft buiten gestelde financiële kaders	Controlerend: betreft brede opvatting van actieve informatieplicht van college

Nota sociaal domein en de programmabegroting

De nota sociaal domein en de programmabegroting sluiten que tijdshorizon niet geheel op elkaar aan. De nota sociaal domein geeft een visie voor de lange termijn. De activiteiten uit de nota worden wel jaarlijks opgenomen in de programmabegroting. De te realiseren doelstellingen uit de nota sociaal domein worden vertaald naar passende prestatie-indicatoren. In de 'Notitie sturen op het Sociaal Domein' worden deze weergegeven en onderbouwd met gebruiksinformatie (aantallen, percentages e.d.). Om vergelijking mogelijk te maken worden de prestatie-indicatoren vanaf 2022 (eventueel in de bijlage) in de programmabegroting opgenomen.

Voorbeeld van prestatie-indicatoren

In de raad van 16 september heeft u gevraagd naar voorbeelden van indicatoren. Er zijn vele rapportages en voorbeelden met indicatoren beschikbaar (uit eigen systeem, Waar staat je gemeente, GGD, gezondheid in het SD, Stadspeiling enz.). Het gaat om enkele honderden indicatoren. Hieronder treft u enkele willekeurige indicatoren als voorbeeld. Uitgangspunt is dat de te realiseren doelstellingen uit de nota sociaal domein worden uitgedrukt in prestatie-indicatoren, die ook meetbaar zijn.

Thema	Doelstelling	Prestatie-indicator
Inclusieve dagelijkse leefomgeving: thema inclusief samenleven	Een tolerante en inclusieve stad met verbindingen tussen inwoners van verschillende generaties, opvattingen, culturele achtergronden en aandacht voor kwetsbare groepen.	Aantal meldingen discriminatie met differentiatie arbeidsmarkt, racisme, LHBTI enz.
Inclusieve dagelijkse leefomgeving: thema inclusief meedoen	Bijdragen aan het vermogen van inwoners om te participeren en regie te hebben op het eigen leven.	Informatie van de gemeente is begrijpelijk geschreven
Investeren in preventie: een integrale aanpak gezonde wijk	Behalen van concrete gezondheidswinst	Inwoners bewegen meer.